

[Kaj Andresen.]

bytteret er rejst; det er sket adskillige gange i forbindelse med lejelovsændringer i de senere år. Når det nu er rejst gang på gang, kunne det tyde på, at der alligevel må være noget i tanken, som bør overvejes. Men hver gang er der sket det beklagelige, at man er veget tilbage på grund af en række vanskeligheder ved at finde en acceptabel form. Jeg vil også gerne understrege, at et sådant forslag, som det allerede er nævnt her i dag, blev stillet af en socialdemokratisk boligminister som en del af et lovforslag om ændring af lejeloven i 1958 — et forslag, der ligeledes gik ud på, at grundejerne ikke skulle kunne modsætte sig fri bytteret, når visse betingelser var opfyldt. Men under behandlingen af ændringsforslaget her i folketinget viste det sig, at der ikke kunne skabes flertal for det; det faldt. Der er noget i boligministerens udtalelse, der tyder på, at forholdene næppe har ændret sig siden. Spørgsmålet har også været drøftet under behandlingerne af lejeloven i de senere år; men heller ikke dér har vi kunnet finde en løsning på det.

Nu behøver tidligere mislykkede forsøg på at finde en løsning på et problem ikke at betyde, at man ikke kan tage det op igen, og jeg vil da gerne sige, at jeg har megen sympati for at øge mulighederne for lejlighedsbytte i de mange tilfælde, hvor det må anses for rimeligt, hvor der er særlige grunde derfor, og hvor der er en fornuftig byttelig-
 mulighed. Der har i den tid, jeg har været boligminister, været mange, mange henvendelser fra lejere, der ikke helt kunne se det rimelige i de afslag, de fik på ellers fornuftige bytninger. Vi forsøgte at hjælpe lidt på det ved ophævelse af indtægtsgrænsen for visse omflytninger i det sociale byggeri.

Tanken om fri bytteret har jo mødt modstand fra mange sider. Grundejerne mener, at det er et indgreb i deres rettigheder, i det sociale byggeri har man medlemsrettigheder og ventelister at henvise til, og selv kommunerne er ikke alt for begejstrede; de lægger jo vægt på, at de ledige lejligheder for-

trinsvis forbeholdes kommunens egne beboere. Og så er der lejerne. Det er vel nok den almindelige indstilling fra i hvert fald lejerorganisationernes side, at man går ind for den fri bytteret, og jeg vil også nok sige, at de fleste lejere vel må være interesserede, for det er jo dem, der har en lejlighed at bytte med. De, der ingen har, har næppe stor interesse i en fri bytteret; for dem er der ingen fordel ved det. Når man altså taler om bytteret, må man gøre sig klart, at denne ret alene forbeholdes dem, der er så heldige i forvejen at have en lejlighed. Der bliver ikke én eneste bolig mere til de boligløse, jeg vil endda sige snarere tværtimod, hvis man gennemfører den fri bytteret. En næsten fri bytteret kan være værdifuld for de mange, der har en bolig, men for hvem bytning kan være af betydning. Der er peget på en række tilfælde — og dem kender vi jo — hvor det virkelig er fornuftigt; det gælder i spørgsmålet om vandring af arbejdskraft, det gælder forflytninger rundt omkring i landet, det gælder ikke mindst de tilfælde, hvor det drejer sig om at få en lejlighed, der bedre svarer til familiens størrelse. Men en fri bytteret kunne også betyde en stribe af helt overflødige ombytninger, og det må man i hvert fald undgå, hvis man vil finde frem til en løsning på dette spørgsmål.

I en vis udstrækning kan det ikke undgås, at bytning betyder, at familien uden bolig, der står i ventekøen, bliver skubbet endnu længere tilbage i køen og altså må vente endnu længere på muligheden for at komme ind i den bolig, der måske ellers ville være blevet ledig. Skal vi i socialdemokratiet medvirke til udvidet mulighed for bytning, må forudsætningen være, at de bolig-søgendes muligheder for at få en lejlighed ikke begrænses eller forringes. Der må skabes et eller andet kriterium for retten til eller den udvidede mulighed for at bytte. Jeg synes, det er rimeligt, at vi overvejer dette problem. Vi har jo i de fleste tilfælde overvejet det i forbindelse med en samlet lejelovsrevision, og måske er det i nogen